

Tárgy: Békés Város közművelődési
konceptiójának jóváhagyása

Előkészítette: Sági András Intézményi referens

**Véleményező
bizottság:** Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság

Sorszám: IV/5

Döntéshozatal módja:
Minősített többség az Möt. 50.
§-a alapján

Tárgyalás módja:
nyilvános ülés

Egyéb előterjesztés

Békés Város Képviselő-testülete

2015. március 30-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 6. §-a és 13. §-a, kötelező feladatként határozza meg a helyi közösségi és közművelődési tevékenység támogatását. A feladatellátás részleteit a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény szabályozza, mely szerint az önkormányzatok kötelező feladatául rendeli a lakosság és helyi közösségeik számára a közművelődési szolgáltatások biztosítását, előírva tartalmának, szervezeti formájának, az intézmények gazdálkodási jogállásának, valamint finanszírozási módjának önkormányzati rendeletben történő meghatározását.

Békés Város Önkormányzata a város megtartó erejének növelése érdekében fontosnak tartja a humán szféra szolgáltatásainak számbavételét, a tevékenységek értékelését és szükség szerinti bővítését. Ennek a folyamatnak első állomása volt a civil szervezetekre vonatkozó rendelet megalkotása.

Jelen előterjesztés lényeges eleme a közművelődési tevékenységek számbavétele, illetve a lehetséges és vállalható fejlesztési irányok kijelölése. Úgy gondoljuk, a kevesebb több. Nem a nagy ígéretek viszik előre a várost, hanem apró lépések sorozatán keresztül alakul ki az a település, ahol a város polgárai (kulturált környezetben, szabadidejük eltöltésére hasznos tevékenységeket találva) szívesen élnek.

A cél elérése érdekében a következő lépés az ifjúság korosztályos igényeit számba vevő és azokra reagáló ifjúsági koncepció megalkotása lesz.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. § (1) bekezdése alapján a jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit. Az előzetes hatásvizsgálat eredményéről önkormányzati rendelet esetén a helyi önkormányzat képviselő-testületét tájékoztatni kell. Az előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felmértük a szabályozás várható következményeit és megállapítottuk, a rendelet –tervezet társadalmi célja a közművelődés és a kulturális élet fejlődése és előmozdítása. A rendelet - tervezet jelentős gazdasági, költségvetési hatással nem bír. A végrehajtásának adminisztratív terheket növelő hatásai nem jelentősek. A rendelet megalkotásának szükségessége: a magasabb szintű jogszabályok rendelkezéseivel való összhang biztosítása. A tervezet végrehajtásához

szükséges tárgyi és személyi feltételek adottak. A fenti leírtak alapján a mellékelt rendelet-tervezetben foglaltakat javasoljuk elfogadni.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § alapján az előterjesztésben kifejtettek a jogszabály indokolása is.

Kérem a Képviselő-testületet a Közművelődési koncepció megtárgyalására, az alábbi határozati javaslat és az – előterjesztés mellékletét képező – közművelődési rendelet-tervezet elfogadására.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzatának Képviselő - testülete Békés város közművelődési koncepcióját – a határozat mellékletét képező tartalommal – elfogadja.

Határidő: intézkedésre azonnal
felülvizsgálatra: 2018. március 31.

Felelős: intézkedési terv szerint

Békés, 2015. március 19.

Izsó Gábor
polgármester

.....
Jogi ellenjegyző

.....
Pénzügyi ellenjegyző

Békés város közművelődési koncepciója

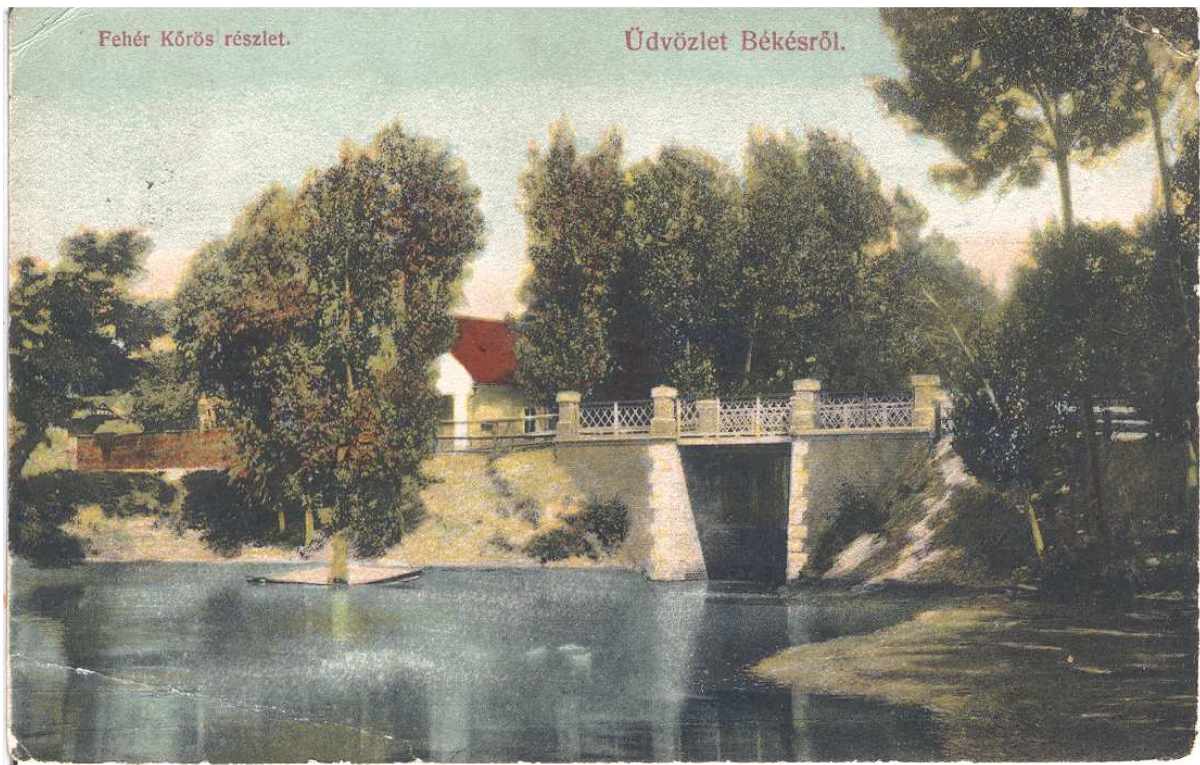

Békés Város Közművelődési Koncepcióját Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a _____/____ (____.____.) határozatával fogadta el.

Békés, 2015. április ____.

Izsó Gábor
polgármester

„Békés – a hidak városa”

Tartalom

Előzmények	5
Fogalom- és célmeghatározás	5
Helyzetelemzés	7
Intézmények, közösségi színterek	7
Békés Városi Kecskeméti Gábor Kulturális, Sport és Turisztikai Központ	7
Békés Városi Püski Sándor Könyvtár	7
Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum	7
Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Alapfokú Művészeti Iskolája ...	8
Civil Szervezetek Háza	8
Közművelődési tevékenységet támogató intézmények	8
Szervezetek	8
Nemzetiségi önkormányzatok	8
Civil Tanács	8
Óvodai, iskolai alapítványok	9
Sportszervezetek	9
Nyugdíjas szervezetek, alapítványok	9
Békési Városvédő és Szépítő Egyesület	9
Belencéres Néptáncgyűjtésért Egyesület	9
Nefelejcs Békési Kulturális és Hagyományőrző Közhasznú Egyesület	10
Csuta Nemzetközi Művésztelep	10
Amatőr színjátszók	10
Vállalkozások	10
Békési Pálinka Zrt.	10
Békési Húsfeldolgozó Kft.	10
Szállásadók, vendéglátók	10
Nagyrendezvények	11
Állami és nemzeti ünnepek, emléknapok, helyi ünnepek és megemlékezések	11
Utazás kiállítás	12
Békés-tarhosi Zenei Napok	13
Nefelejcs Multság - Tökmultság	13
Egy hajóban evezünk	13
Madzagfalvi Napok	13
Tarhonyanap	13

Népi Építészeti Tanácskozás	13
Média	14
Békés Mátrix	14
Békési Újság.....	14
Torony Rádió.....	14
Kábeltevé.....	14
Városházi Krónika.....	14
Alkotóművészek	14
Nemzetközi kapcsolatok.....	15
Természeti értékeink.....	15
Épített értékeink.....	15
Régészeti lelőhelyek.....	15
Műemlékek	15
Környezeti értékeink.....	16
SWOT – analízis	16
Célkitűzések, feladatok	17
Az önkormányzat által vállalt közművelődési feladatok.....	17
Rövid- és középtávú célok.....	17
Pénzügyi alapok létrehozása.....	17
Helyi Értéktár felállítása, elemeinek feldolgozása	17
Helytörténeti digitális adatbázis bővítése	18
Meglévő kulturális infrastruktúra megőrzése, hagyományos rendezvények fenntartása	18
Kulturális színterek bővítése	18
A kulturális-, sport- és egészségturizmus komplex népszerűsítése.....	18
Városi honlap megújítása	18
Hosszú távú célok.....	18
Turisztikai fogadóterület (desztináció) menedzsment felállítása, működtetése	18
Várostörténeti monográfia.....	19
Információáramlás támogatása.....	19
Végrehajtás, források, értékelés	20
Végrehajtás	20
Intézkedési terv.....	20
Források	21
Értékelés	21

Előzmények

Békés Város Önkormányzata közművelődési feladatait a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény (a továbbiakban közművelődési törvény) és Békés Város Önkormányzatának a Békés Város Önkormányzata közművelődési feladatairól szóló 30/1999. (XI.26.) rendelet alapján végezte. A környezeti örökség védelmét szolgálja az építészeti értékek helyi védelméről szóló 3/2000. (II. 18.) számú, illetve a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 4/1998. (III. 27.) önkormányzati rendelet és mellékletei.

2012-ben jelent meg „A magyar közművelődés szakpolitikai koncepciója” c. dokumentum, mely az alábbi prioritásokat fogalmazza meg:

- Felnőttképzés
- Közösségi művelődés
- Kulturális vidékfejlesztés
- Határon túli magyar kultúra
- Kulturális örökség digitalizálása
- Ifjúsági közművelődés támogatása
- A magyar nyelv ügye
- Hagyományápolás

Kistérségi, megyei, regionális szinten számos dokumentum, akcióterv született, melyek részben vagy egészében közművelődési, még inkább turisztikai elképzeléseket, fejlesztéseket érintenek. Kimondottan szakmai vonatkozású Békés Megye Önkormányzatának közművelődési koncepciója, illetve 2011-ben készült el a Békési kistérség kulturális koncepciója.

Hasznos, a térségi kapcsolatokat a jövőben is meghatározó elképzeléseket tartalmaz a Békés-Arad közös turisztikai stratégiája 2011-2018 megnevezésű dokumentum, illetve A Körösök Völgye Vidékfejlesztési Egyesület Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája (utolsó felülvizsgálata 2013-ban volt).

A 2013-tól megváltozott jogszabályi környezet és a teljes mértékben átalakult intézményi struktúra a korábbi elképzelések aktualizálását, újragondolását igényli.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban Möt.) a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok között sorolja fel a kulturális szolgáltatásokat, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítását; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatását, a kulturális örökség helyi védelmét; a helyi közművelődési tevékenység támogatását.

A helyi közművelődési koncepció mindezek figyelembevételével készült.

Fogalom- és célmeghatározás

A kultúra fogalma az évezredek során olyan jelentős változáson ment át és annyiféle jelentést vett fel (elég annyit említenünk, hogy a szó eredete a latin agricultura=földművelés szóból vezethető le), hogy egy ilyen koncepció elején szükséges definiálnunk, a többszáz jelentésből melyiket fogadjuk el.

Legtágabb értelmezését Józsa Péter adja: a kultúra mindazon ismeretek, értékek, reflexek, viselkedési modellek és sémák, szokások és hiedelmek összessége, melyeket az egyén az őt felnevelő közegben, a szocializáció során részint megfigyelhető, részint észrevétlen módon elsajátít. Történelmi folyamatában ebben a meghatározásban három réteg különíthető el:

1. *Tradicionalis kultúra*: a közösség által, a közösség számára létrehozott alkotások, melyek a közösség hagyományozó ereje által maradtak fenn. Szűken a folklór tartozik ide, kicsit tágabban a közösség összetartó erejét, a lokálpatriotizmust szolgáló minden helyi közösségi érték.
2. *Autonóm kultúra*: az egyéni teljesítményeken alapuló értékteremtés: legtipikusabban a az egyénhez köthető találmányok, művészeti alkotások tartoznak ide. Természetesen ez a kultúra a hagyományokon alapul és a közösségi fogadtatásból nyeri értékét.
3. *Heteronóm kultúra*: alapvetően a nagyváros jellegzetessége, ahova a beköltözők hagyományait már csak részben hozzák magukkal, az autonóm kultúrának is inkább csak befogadói, mint tevékeny részesei. Legtipikusabb jelensége a szórakoztató ipar.

E két utóbbi réteget az *elit-* s a *tömegkultúra* fogalmával is azonosítják.

Egy helyi közművelődési koncepció szükségszerűen a helyi közösségi értékek felmutatásán alapul. Ebből a szempontból az alkotó egyént is a közösség részének tekinti, s mint a hely különleges értékét jelöli meg („a mi büszkeségünk”). A tömegkultúrához ambivalensen viszonyul:

1. Egyrészt ki szeretné zárni a helyi közösség életéből, hogy a belső értékek minél erőteljesebben érvényesülhessenek, a különbség más közösségekkel szemben még markánsabban szembetűnő legyen. A közművelődést ezért a tradicionális és autonóm kultúra szolgálatába kívánja állítani, ezek teljesítményeit nevezve meg közösségi értéként.
2. Másrészt viszont szeretné, ha ezt a különleges értéket a világ megismerné, így a helyi kultúra más közösségek számára vonzóvá válna, s ezáltal a kulturális turizmus a város jövedelemtermelő ágazta lenne.

A települési közművelődési koncepció ehhez igazodva kettős célt szolgál:

1. A helyi értékmegőrzés és értékteremtés intézményes kereteinek megőrzését, megerősítését célozza.
2. Az értékközvetítés, a helyi kínálat felmutatása eszközeit kívánja számba venni és hatékonyabbá tenni.

„Békés - a hidak városa” A kulturális koncepció a maga sajátos eszközrendszerével kíván hidat ácsolni, amikor a közművelődés hagyományos eszközrendszerének számbavételét a turizmusfejlesztés részeként fogalmazza meg. A közművelődési koncepció így válik a város múltjából levezethető jövőképpé.

Helyzetelemzés

INTÉZMÉNYEK, KÖZÖSSÉGI SZÍNTEREK

Békés Városi Kecskeméti Gábor Kulturális, Sport és Turisztikai Központ

A város kulturális, sport és turisztikai helyszíneit jórészt ez az intézmény biztosítja. Hozzá tartozik a kulturális központ, a sportcsarnok és a sportpálya, az uszoda és a dánfoki ifjúsági tábor, de a kishajó kikötő is.

Az intézmény szervezésében valósulnak meg a városi nagyrendezvények, a szabadidő kulturált eltöltésének lehetőségeit ez az intézmény hivatott a legnagyobb részben biztosítani.

Legrégibbi rendezvénye az 1976 óta folyamatosan megvalósuló Békés-tarhosi Zenei Napok és a rövidebb ideje működő, de már hagyománnyá nemesült Madzagfalvi Napok.

A civil szféra koordinálásában jelentős szerephez jut az intézmény. Akkreditált felnőttképzési intézményként (01100-2009 nyilvántartási szám, akkreditációja 2014. szeptember 24-ig érvényes) az élethosszig tartó tanulás elősegítésében, megvalósításában fontos szerepet vállal. Munkáját értékeli a Minősített Közművelődési Intézmény cím elnyerése

Békés Városi Püski Sándor Könyvtár

A könyvtár 1949 óta jelenlegi épületében működik. Az emeleten kialakított gyermekkönyvtárral méltó körülmények közé került, tárgyi feltételei adottak a színvonalas munkához.

Az olvasók érdeklődését a mintegy 70.000 dokumentum mellett internet szolgáltatások elégitik ki.

A gyermekkönyvtár könyv- és könyvtárismereti órákkal, helytörténeti vetélkedőkkel, szavalóversenyekkel népszerűsíti az olvasást, a könyv, a kultúra szeretetét.

Felnőttek számára a rendszeres író-olvasó találkozók, könyvbemutatók, élménybeszámolók jelentenek tartalmas szórakozást.

A könyvtár következő évekre szóló fontos feladata a minőségbiztosítás bevezetése, ami a nyilvános könyvtár státusz megtartásának feltétele 2016-tól.

Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum

A múzeumot 1938-ban alapították, a II. világháború után a Békés Megyei Múzeumi Szervezet tagmúzeumaként működött. 2001-ben adta városi tulajdonba és fenntartásba a megyei önkormányzat. Működési engedélyét 2013-ban újítottuk meg.

Az intézmény eredeti épülete a Nagyház (Széchenyi tér 6.), ahol az állandó helytörténeti kiállítás kapott helyet. Székhelye a Bérházban van (Széchenyi tér 4.), ahol a Galéria impozáns kiállítóhelyet biztosít képzőművészeti és egyéb időszakos kiállításoknak. A Békési Ház (Tájház, Durkó u. 8.) a hagyományos paraszti-parasztpolgári kultúra bemutatását tűzte ki céljául, az ingatlan szabadtéri rendezvények megtartására kiválóan alkalmas. Az Iskolamesteri lakás jogi státusza szerint gyűjteményi raktár, bejelentésre azonban bármikor látogatható.

Az intézmény évi 8-12 kiállítást rendez, melyekhez múzeumpedagógiai foglalkozásokat rendel, így elsősorban az iskolás korosztályok kultúra iránti igényét igyekszik felkelteni. A Békési Téka kiadványsorozata részben a kiállított gyűjteményrészek tudományos, ismeretterjesztő feldolgozását végzi el, részben várostörténeti dolgozatokat közöl, melyek nem pótolják ugyan a várostörténeti monográfiát, de előkészítik azt.

Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Alapfokú Művészeti Iskolája

Az 1965-ben alapított zeneiskola ma az állami fenntartású iskola művészetoktatási intézményegysége. Növendékei közel 50 éve vesznek részt a város kulturális életében, vonós és fúvós együttese is több évtizede lépnek fel a városban és környékén. A néptánc-oktatás beindítása alapozta meg a Belencéres Néptáncegyüttest, mely mára ismert amatőr néptáncsoport az országhatárokon túl is. A Békés-tarhosi Zenei Napok szakmai programjaiban 1976 óta vesz részt az intézmény.

Civil Szervezetek Háza

A Békés, Hózsó u. 4. sz. alatt működő Civil Szervezetek Háza Békés Város Önkormányzata közvetlen irányítása alatt áll, a város költségvetése biztosítja a működés személyi és tárgyi feltételeit. Az ingatlanban kapnak elhelyezést az azt igénylő civil szervezetek, illetve a közgyűlések, nagyrendezvények megtartására évi 1-2 alkalommal valamennyi szervezet igénybe veheti. A ház másik feladata, hogy pályázatfigyeléssel, illetve a pályázatok elkészítésében való közreműködéssel segítse a civil szférát.

Közművelődési tevékenységet támogató intézmények

A felsorolt intézmények tevékenységének egy része közvetlenül kapcsolódik közművelődési tevékenységhez, elsősorban az ifjúság szabadidejének kulturált eltöltését segítik elő:

- Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde
- Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Reményhír Középiskola, Szakképző Iskola, Általános Iskola óvoda és Kollégium
- Szegedi Kis István Református Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium
- Békés Megyei Tisza Kálmán Szakképző Iskola, Gimnázium, Speciális Szakiskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium

SZERVEZETEK

A városban több mint 100 civil szervezet működik, többségük közhasznú feladatokat lát el. Tevékenységük ismertetése lehetetlen lenne e dokumentum keretein belül. Nyilvántartásunk a civil támogatást igénylő szervezetekről van.

Nemzetiségi önkormányzatok

Békésen négy nemzetiségi önkormányzat működik (német, roma, román, szlovák), melyek saját hagyományaikkal, a megyei, országos és anyaországbeli kulturális kapcsolataikkal jelentős mértékben gazdagítják a város művelődési arculatát.

Civil Tanács

A civil szervezetek által delegált 9 tagú Civil Tanács legfőbb feladata, hogy a Békés város adott évi költségvetésében meghatározott civil támogatások keretére beérkezett pályázatokat

véleményezze és javaslatot tegyen a döntéshozó képviselő-testületnek a támogatások elosztására.

A Nemzetiségi Önkormányzatok és a civil szervezetek képviselői tanácskozási joggal részt vesznek Békés Város Önkormányzata bizottságai munkájában, néhány szervezet szavazati joggal bíró bizottsági tagsággal rendelkezik.

Óvodai, iskolai alapítványok

Az ifjúsági alapítványok, szervezetek a gyermekek kulturált elhelyezésében, a rászorultak segítésében és a tehetséggondozásban, a gyermek és ifjúsági rendezvények szervezésében segítenek jobbra egy-egy intézményhez kapcsolódóan.

Sportszervezetek

Az ifjúság hasznos szabadidő eltöltésének egyik legjobb formája a sport, melynek szervezeti kereteit 14 sportegyesület 14 sportágban biztosítja Békés városban. A mindennapos testnevelés bevezetése jelentős előrelépést hozott az ifjúság állóképességének javítása területén, aminek megtartását, továbbfejlesztését a sportegyesületekben folyó munka jelenti. A kettő összekapcsolását eredményezte a köznevelési típusú sportiskolai oktatás bevezetése a városban. Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének a sportról szóló 4/2003. (III.28.) számú rendelete az önkormányzat feladatait, a sport intézmény- és létesítményrendszerét, a finanszírozás (tömegsport és szabadidő sport) és a támogatás (versenysport) alapelveit rögzíti.

A sportolás újabb helyszínéül szolgálhat egy új sportkomplexum.

Nyugdíjas szervezetek, alapítványok

Az ifjúsági szervezetekhez hasonlóan a nyugdíjas szervezetek is egy korosztály igényeinek kielégítésére alakultak. A szociális tevékenységek mellett jól szervezik az idősek kulturális programjait, tevékenységeit.

A kimondottan kulturális céllal alakult és aktív szervezetek tevékenységét röviden az alábbiakban foglaljuk össze:

Békési Városvédő és Szépítő Egyesület

A város épített értékeinek feltárásában, az emlékek megőrzésében, a városkép hagyományokhoz illeszkedő kialakításában évtizedek óta partner a Békési Városvédő és Szépítő Egyesület, mely képviselettel rendelkezik az Oktatási, Kulturális és Sport Bizottságban is. Emléktáblák állításával, helyi megemlékezésekkel és egyéb szervezésekkel aktív részesei Békés történeti múltjának ápolásában.

Belencéres Néptáncgyűttesért Egyesület

A Belencéres Néptáncgyűttes működtetési feladatait korábban a Belencéres Alapítvány látta el, ma a Belencéres Egyesület, melynek az önkormányzat alapító tagja, egyben legnagyobb támogatója az együttesnek. A néptáncsoport a kulturális hagyományörzés legsikeresebb „vállalkozása” a városban. Repertoárja a megye nemzetiségeinek táncgyógyományait is felöleli, így a kulturális híd szerepét tölti be megyehatárokon innen, országhatárokon túl.

Nefelejcs Békési Kulturális és Hagyományőrző Közhasznú Egyesület

Ezer szállal kötődik az önkormányzathoz és a város kulturális életéhez a Nefelejcs Békési Kulturális és Hagyományőrző Közhasznú Egyesület. A 2006-ban alakult egyesület célja, hogy a település és a térség hagyományaiból építkezve nyújtson tartalmas és értékes szórakozási lehetőséget környezetének. Tavaszi és őszi nagyrendezvényei, a Nefelejcs Multság és a Tökmultság az egész város számára szólnak.

A Nefelejcs Díjat a kultúra és az oktatás területén végzett kiemelkedő munka elismeréseként adományozza minden évben 2 főnek az egyesület.

Csuta Nemzetközi Művésztelep

A kulturális hidak egyik legrégebb és legerősebb pillére az 1993 óta működő Csuta Nemzetközi Művésztelep, mely a Körösök völgye legrangosabb alkotóközösségét jelenti. Az elmúlt két évtizedben több mint 20 ország közel 150 művésze lehetett részese az együttalkotás örömeinek. Ebből az élményből a békésiek az alkotótábori munkákból nyíló kiállításokon rendszeresen részesülhetnek.

Amatőr színjátszók

Két amatőr színjátszó kör is működik a városban. A Madzagos Amatőr Színpad Közhasznú Egyesület 2011. óta bejegyzett szervezet. A Békés Városi Színjátszó Stúdió 10 éve szerveződött közösség, de nem önállóan, hanem a kulturális központ csoportjaként működik. Az 1960-as években élénk színjátszómozgalom ideológiamentes felélesztése valódi színfolt lehet a város kulturális életében.

VÁLLALKOZÁSOK

Békési Pálinka Zrt.

A Békési Pálinka Centrumot üzemeltető vállalkozás az eredetvédett helyi szilvapálinka népszerűsítésében játszik fontos szerepet, a kóstoló- és bemutatóterem egyben látványosság is.

Békési Húsfeldolgozó Kft.

Az üzem a kolbászkészítés legszebb tradícióit a korszerű gyártási technológiával egyesítő termékeket készít. A helyi ismertségből továbblépő áttörést a Békéscsabai Kolbászfesztivál hozta, ahonnan kiindulva az egész megyében, majd országszerte megkedvelték készítményeiket. Igazi hungaricum a Békési Házikolbász.

Szállásadók, vendéglátók

A közművelődés, a kultúra turizmus szolgálatába állítása akkor valósulhat meg, ha az abban érdekelt vállalkozások összefognak és minden igényt (az ifjúsági szállásoktól a többszobás szállodáig stb.) kielégítő kínálatot biztosítanak az ide látogatóknak, illetve ha a vállalkozások maguk is befogadói, kezdeményezői kulturális programoknak.

A Békési Gyógyászati Központ és Gyógyfürdő fejlesztésével, szolgáltatásai bővülésével igény mutatkozik egy új motel megépítésére.

NAGYRENDEZVÉNYEK

Az 1990-es évek elejétől máig formálódóan a következő éves rendezvénykínálat alakult ki a városban:

Állami és nemzeti ünnepek, emléknapok, helyi ünnepek és megemlékezések

Dátum	Név	Megjegyzés
január 1.	újév	Tiszteletére a kulturális központ újévi koncertet szervez
január 22.	A Magyar Kultúra Napja	A kézirat szerint Kölcsey Ferenc 1823-ban e napon fejezte be a Himnusz megírását. Ennek emlékére 1989-től január 22-én ünnepeljük a magyar kultúra napját.
február 25.	a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja	1947-ben Kovács Bélát, a FKGP főtitkárát ezen a napon tartóztatták le és hurcolták a Szovjetunióba. 2000 óta ünnep; a középiskolákban megemlékezést tartanak.
március 15.	az 1848-as forradalom ünnepe	nemzeti ünnep A modern parlamentáris Magyarország megszületésének a napja. Az 1848. március 15-ei forradalom célja a Habsburg-uralom megszüntetése, a függetlenség és az alkotmányos berendezkedés kivívása volt. 1989-ben először volt munkaszüneti nap. 1990-től hivatalos nemzeti ünnep.
február 24.	Irányi Dániel emlékünnepe	A márciusi ifjak egyik legszínesebb egyénisége Békésnek 1872-től 1892-ben bekövetkezett haláláig sorozatosan újraválasztott országgyűlési képviselője. Emlékét emléktábla és mellszobor őrzi, mely előtt a Városvédő és Szépítő Egyesület
április	Városi Nagytakarítás	Az önkormányzat által szervezett tavaszi takarítási akció
április 11.	a magyar költészet napja	József Attila születésnapja a Magyar Írók Szövetségének javaslatára 1964-től évente ünneplik. Tiszteletére a városi könyvtár szavalóversenyt rendez e napon.
április 15.	Békés város napja	1973. április 15-én kapta meg a városi rangot Békés. E napon a város Képviselő-testülete ünnepi ülés tart. Ekkor kerül sor a díszpolgári és a Pro Urbe, valamint az Év Sportolója díjak átadására
április 16.	a holokauszt áldozatainak emléknapja	1944-ben a Kárpátalján ezen a napon kezdődött el a magyar zsidóság gettókba kényszerítése későbbi deportálásuk céljából. Az Országgyűlés 2000. évi döntése szerint 2001-től minden évben április 16-án tartják meg az emléknapot a középiskolákban.
május 1.	a munka ünnepe	
május vége	Nagy Sportágválasztó	Békés csatlakozott az országos rendezvénysorozathoz. A kijelölt hétvégén a szakosztályok mutatkoznak be a családoknak, érdeklődőknek sportágukat népszerűsítve.
május utolsó vasárnapja	Gyermeknap	Az ENSZ közgyűlése 1954-ben javasolta, hogy minden országban tartsák meg az Egyetemes Gyermeknapot. Intézményi szinten az óvodák és iskolák, városi szinten a

		kulturális központ szervez programokat.
június első vasárnapja	Pedagógusok napja	Békés város e napon ünnepséget szervez a pedagógusok tiszteletére.
június 4.	a nemzeti összetartozás napja	nemzeti emléknap A trianoni békeszerződés aláírásának (1920) évfordulója, 2010 óta emléknap.
június 19.	a független Magyarország napja	nemzeti emléknap A megszálló szovjet csapatok ezen a napon hagyták el Magyarországot 1991-ben.
június 24.	Múzeumok éjszakája	A Szent Iván nap éjszakájához (nyári napforduló, az év legrövidebb éjszakája) kötött rendezvénysorozathoz Békés 2011-ben kapcsolódott. A programok az Iván napjához közeli hétfőgén vannak.
Június utolsó hétfője	Egy hajóban evezünk vízitúra	A vízi turizmust népszerűsítő rendezvény: Békés szervezésében megvalósuló vízitúra Gyulától Köröstarcsáig.
június - július	Békés-tarhosi Zenei Napok	1976 óta megrendezésre kerülő komolyzenei rendezvénysorozat hangversenyekkel, kurzusokkal, társrendezvényekkel.
augusztus 20.	az államalapítás ünnepe	nemzeti és állami ünnep Szent István szentté avatásának (1083) évfordulója. Egyházi ünnep is.
szeptember 1, hétfője	Madzagfalvi Napok	Háromnapos szórakoztató rendezvény a város lakóinak, az elszármazottaknak és az idelátogatóknak.
szeptember 3. hete	Kossuth és Széchenyi emlékünnepség	A Városvédő és Szépítő Egyesület a reformkor és az 1848-as szabadságharc két legnagyobb alakjáról együttesen emlékezik meg.
október 1.	Zene Világnapja Idősek Világnapja	A zeneiskola ad hangversenyt tiszteletére. Az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét AZ IDŐSEK VILÁGNAPJÁVÁ. A kulturális központ évente programot szervez tiszteletükre.
október 6.	az aradi vértanúk emléknapja	nemzeti emléknap Ezen a napon a középiskolákban megemlékezést tartanak. Békés város küldöttsége részt vesz az aradi ünnepségen.
október 23.	az 1956-os forradalom ünnepe	nemzeti ünnep
november 1.	mindenszentek	Az I. és II. világháborúban elesett békési származású hősök és áldozatok emléknapja
december 25-26.	karácsony	A műemlék református templomban karácsonyi koncert kerül megrendezésre.

Utazás kiállítás

Békés részese a tavaszi Utazás kiállításnak. A HUNGEXPO területén megrendezett turisztikai rendezvény a szakmának és a nagyközönségnek egyaránt bemutatja Békés értékeit, ahol sok támogatót szerezünk már a helyi rendezvényekhez.

Békés-tarhosi Zenei Napok

A Békés-tarhosi Énekiskola hagyományain jött létre 1976-ban a Békés-tarhosi Zenei Napok, a Körös-vidék legrégebbi és legrangosabb komolyzenei rendezvénysorozata. Az eredetileg egy hétvégére kitalált rendezvény mára egy hónapos programsorozattá bővült, mely a nagyközönségnek szóló hangversenyek mellett kurzusokat nyújt a szakmának, de a társművészetek képviselőit is bevonja, illetve anyanyelvi táboraival továbbképzési lehetőséget kínál a magyartanároknak.

A volt Békési Énekiskola tarhosi ingatlana magántulajdonba került, az új tulajdonossal kötött szerződés alapján a Zenepavilon belátható időn belül felújításra kerül és visszailleszkedik a zenei napok programhelyszínei közé.

Nefelejcs Mulatság - Tökmulatság

A Nefelejcs Békési Kulturális és Hagyományőrző Közhasznú Egyesület tavaszi, őszi rendezvényei a Tájház udvarán valósulnak meg. Egy-egy téma, növény, egyházi vagy világi ünnephez kapcsolódó néphagyomány köré szervezett programjaik a múlt értékeinek felmutatásával gazdagítják a ma kulturális kínálatát.

Egy hajóban evezünk

A Gyulától Köröstarcsáig vezető két napos szezonkezdő kenutúra földrajzi középpontja Békés, ahol a résztvevők megszállnak, s a délutáni-esti programokon lehetőségük van megismerkedni a város sport és kulturális kínálatával. A vízi turizmust népszerűsítő rendezvény eredményeit a nyáron saját baráti társasággal visszatérő vendégek növekvő számában már tapasztaljuk.

Madzagfalvi Napok

A szeptember elején megtartott 2-3 napos mulatság hagyományos rendezvényei (Békés bemutatkozik a békésieknek kiállítás, elszármazottak találkozója, főzőverseny, játékos sportvetélkedők) mellett minden évben színvonalas koncertekkel, meglepetés-rendezvényekkel szolgálja ki a város és a tágabb környék lakosságát. Kiemelt időpontban, nagyközönség előtt kerül sor az Ifjúsági Díjak átadására.

Tarhonyanap

A Békési Múzeumbarátok Egyesülete rendezvénye a városnak is szól, 2013-tól a Madzagfalvi Napok keretében a városi nagyrendezvényhez csatlakozó program. A tarhonya a pásztorok és halászok mindennapos étele, de gyakori volt a földművelő háztartásokban is. A környékünkön is népszerű, egyszerűen, de mégis sokféleképpen elkészíthető száraztészta méltán érdemel ilyen kiemelt figyelmet.

Népi Építészeti Tanácskozás

A Népi Építészeti Tanácskozásnak kétfévente Békés adott otthont az elmúlt évtizedekben. A konferencia és az előadásokból összeállított konferenciakötet a várost a népi műemlékek védelmével és a tájházak működtetésével foglalkozó szakemberek országos vérkeringésébe kapcsolja be. 2002-ben a résztvevők ezen a rendezvényen határozták el a Magyar Tájházak Szövetsége létrehozását, melynek a békési múzeum alapító tagja.

MÉDIA

A város jó kapcsolatot ápol a helyi médiával, az önkormányzati hírek megjelentetése érdekében együttműködési megállapodása is van mindegyik médiummal, illetve a város önmaga is ad ki alkalomszerűen újságot hosszabb közleményei lakossághoz való eljuttatása érdekében.

Békés Mátrix

Az internetes hírportál a város kulturális életében is meghatározó. Folyamatosan propagálja a helyi eseményeket, tudósít róluk és archiválja is az anyagot. Legnépszerűbb szolgáltatása az eseményekről közzétett képes beszámolók, ahol sokan felfedezhetik magukat és ismerőseiket, illetve a régi fényképek digitalizálásával értékőrző funkciót is betöltő Békési Retro címet viselő sorozatuk.

Békési Újság

A Családért Alapítvány kiadásában kéthetente ingyenesen megjelenő Békési Újság a nagyközönség tárgyilagos tájékoztatásán túl a kulturális értékek védelmét és népszerűsítését is céljául tűzte ki. A városi eseményekről szóló beszámolók mellett értékközvetítésre is vállalkozik, ismeretterjesztő sorozatai pedig a helyi értékek felé fordítják olvasóik figyelmét.

Torony Rádió

A helyi rádió közösségformáló erő, a lakosság minden rétegének, korosztályának megszólítására alkalmas médium.

Kábeltévé

A legtöbb háztartásban fogható a Békés TV adása. Műsorai a városi (önkormányzati, intézményi, kulturális és sport) események bemutatását szolgálják. Az intézmények, civil szervezetek által készített és rendelkezésükre bocsátott digitális beszámolókat is szívesen közlik.

Városházi Krónika

A város által kiadott lap időszakosan jelenik meg: egy-egy a lakosság egészét érintő, hosszabb leírást, magyarázatot igénylő változást kell közzétenni, illetve a Madzagfalvi Napok programjainak bejelentésére, a 4-6 oldalas pályázati hirdetések közzétételére szolgál, amikor a saját megjelentetés olcsóbb, mint a hirdetés. Gyakoribb megjelentetésével a tájékoztatás gyorsabb és részletesebb lehet az eddiginél.

ALKOTÓMŰVÉSZEK

Békésen több Képzőművészeti Alap tagsággal bíró művész él és dolgozik. Számos amatőr művész is alkot városunkban az irodalom, a képzőművészet, a filmművészet, a népi iparművészet különböző ágaiban.

A városi múzeum, a könyvtár és a kulturális központ rendszeres bemutatkozási lehetőséget biztosít számukra, így tevékenységük városi közkinccs.

Békésen az utóbbi években több köztéri szobor létesült. Elvi döntés született már arról, hogy Gulyás György szobrát 2016-ban, születésének 100. évfordulóján állítjuk fel.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Békés húsz éve testvérvárosa Gyergyószentmiklósnak, a Békésről betelepített Magyaritébével néhány éve vettük fel a kapcsolatot, 2014-ben pedig a lengyelországi Myszków lett testvérvárosunk. A kapcsolatok jól szolgálják a kárpát-medencei magyarság hagyományainak megismerését és más népekkel való megismertetését. A köznevelési intézmények és a sportszervezetek közvetlenül is tartanak kapcsolatot határon túli társintézményekkel, szervezetekkel, melyek az ifjúság világlátását, kulturális befogadói attitűdjét szélesítik.

TERMÉSZETI ÉRTÉKEINK

A természet mint adottság jelenik meg a kulturális koncepciókban, de más szempontok érvényesülnek, mint a gazdaságban, főleg az alábbi szempontok játszanak szerepet:

- klimatikus adottságok (a mezőgazdaságtól gyakran eltérő igényekkel)
- geológiai adottságok (barlangok, termálvizek stb.)
- felszíni formák
- élővilág
- esztétikai jellemzők
- környezet állapota.

A helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 4/1998. III.27.) sz. önkormányzati rendelet a környezet állapotának megőrzését célozza, melléklete a védetté nyilvánított természeti értékeket sorolja fel.

ÉPÍTETT ÉRTÉKEINK

Régészeti lelőhelyek

A város kulturális örökségének legrégebb tárgyi (épített) rétegeit a település belterületén és határában ismert és védett régészeti lelőhelyek jelentik. A *Magyarország régészeti topográfiája* sorozat 10. köteteként megjelent békési járás a lelőhelyeket helyük és koruk szerint részletesen leírja.

Műemlékek

A város műemlékekben nem túl gazdag, a többszöri elnéptelenedés és újratelepülés nem kedvezett a középkori épületek fennmaradásának. A részletes listát „Az építészeti értékek helyi védelméről” szóló 3/2000. (II.8.) sz. rendelet 1. függeléké tartalmazza.

A város azzal tehet legtöbbet az épített kulturális örökség megőrzésében, ha helyi védettséget biztosít az épített környezet jellegzetes épületeinek, utcaképeinek. (Előbb megnevezett) hatályos rendeletünk 1-2. mellékletei tartalmazzák a felsorolást. A szabályozás megfelelő támogatást nyújt az ingatlanok tulajdonosainak a védett értékek fenntartásához. (Az utcánév-táblákon, házszám-táblákon fel lehetne tüntetni a műemléki és a helyi védettség tényét, mert ez a terület egyáltalán nem kap nyilvánosságot.)

KÖRNYEZETI ÉRTÉKEINK

Meglévő környezeti értékeink védelmét helyi rendelet biztosítja, az épített környezet és a természet harmóniáját a helyi építési szabályzat és városrendezési terv hivatott szolgálni. A közterületek kultúrája, esztétikája színvonalának emelése jórészt önkormányzati feladat, de összefogással még látványosabbá tehető a munka eredménye. A leglátványosabban a Virágos Békésért mozgalom bizonyítja ezt az összefogást. Az elmúlt évek szoborállítási programjai hűen reprezentálják a városvezetés lokálpatriotizmusát és városszépítő tevékenységet. Folytatva a hagyományokat határozatlanul vállalta az önkormányzat Jantyik Mátyás mellszobrának 2014-ben, Gulyás György mellszobrának 2016-ban történő felállítását. (423/2013. (XII.12.) sz. határozat). Előbbi a Madzagfalvi Napok keretében meg is valósult.

SWOT – analízis

<p style="text-align: center;">Erősségek</p> <ul style="list-style-type: none">• Jól kiépült a közművelődési intézményrendszer• A közművelődési-közgyűteményi intézmények egymás tapasztalataira építő együttműködése• Gyógyvízkincs jelenléte• Sokrétű, színvonalas amatőr művészeti tevékenység• Megfelelő számú, kielégítő színvonalú közösségi színtér áll a civil szféra, az önszerveződő közösségek rendelkezésére• Kiterjedt civil szféra erősíti a helyi öntudatot• A hagyományörző és városvédő tevékenységek jól működnek a városban• A kistérségi székhely szerepkör a közművelődés koordinálásában is jelentkezett• Földrajzi elhelyezkedés: érintetlen folyóparti természeti környezet	<p style="text-align: center;">Gyengeségek</p> <ul style="list-style-type: none">• A szabadidő nemhogy nőtt volna, de a megélhetési gondok miatt csökkent• A fizetőképes kereslet továbbra is csekély• A kultúrára fordítható összeg nem változik, ugyanakkor egyre több az egyéb pályázati forrás hiánya miatt önkormányzati támogatást igénylő szervezet és rendezvény• Az oktatási intézmények állami, egyházi fenntartásba, irányításba kerülésével nehezebb a helyi kulturális programok koordinálása• Járási székhely szerepkör kihasználatlansága• Sportturizmus lehetősége kevésbé kiaknázott• Kulturált szórakozóhelyek hiánya• Civil szféra önfenntartó képessége alacsony
<p style="text-align: center;">Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none">• Jelentős hazai és Európai Unió pályázati források• A kiemelkedő helyi művészek, sportolók példaképekké válhatnak az ifjúság számára• Az élethosszig tartó tanulás fontos eleme az önművelés, amiben kulturális intézményeink tevékenyen részt vehetnek• Klubélet élénkítése• Vízi turizmus fejlesztése• Térségi turisztikai koordináció erősítése• testvérvárosi kapcsolatok erősítése	<p style="text-align: center;">Veszélyek</p> <ul style="list-style-type: none">• Anyagi (és ebből következő) emberi erőforrások hiánya• Kulturális piac kiszámíthatatlansága: a programok folyamatos újratervezése folyik a fejlesztés és a gördülékeny megvalósítás helyett• Turisztikai beruházások tökehiánya• Jogszabályi környezet folyamatos változása• Az ifjúság szórakozási formáit a színvonalatlan kínálat és a média határozza meg• Békéscsaba és Gyula nagyobb lehetőségeivel kioltja a békési törekvéseket

Célkitűzések, feladatok

AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL VÁLLALT KÖZMŰVELŐDÉSI FELADATOK

- a város szellemi vonzerejének, lakosságmegtartó erejének növelése a kultúra sajátos eszközeivel,
- a város kulturális értékeinek, hagyományainak, feltárása, megismerése, ápolása
- az egyetemes, a nemzeti, nemzetiségi és más kisebbségi kultúrák feltárása, megismerése, ápolása
- az ismeretszerző, alkotó és művelődő közösségek tevékenységének támogatása, különös tekintettel a helyismeretet, lokálpatriotizmust erősítő közösségek támogatására
- az iskolarendszeren kívüli képzések, ismeretszerző formák közművelődési intézményrendszeren belüli tevékenységeinek támogatása a munkaerő-piaci sikeresség erősítése érdekében,
- a gyermekek és fiatalok közösségi, művelődési, művészeti életének formálása, az aktív és kreatív ifjúsági közösségek tevékenységének támogatása
- az egészséges életmód szükségességének népszerűsítése, a testkultúra gyakorlása helyszíneinek biztosítása,
- a környezeti kultúra javítása,
- turisztikai vonzerő javítása,
- médiakapcsolatokon keresztül a város kulturális programjainak népszerűsítése,

RÖVID- ÉS KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK

Pénzügyi alapok létrehozása

Békés város költségvetésében különböző helyeken ma is van forrás a civil szervezetek és a közművelődési feladatok vagy a sportszervezetek támogatására. Célszerű lenne ezeket a forrásokat Alapokba szervezni, a támogatás elveit rendeletekben szabályozni. Így alakulhat ki a Civil Alap, Közművelődési Alap és Sport Alap, melyek mértékére irányelveket meghatározhatunk, de ténylegesen mindig az adott költségvetési év tervezésekor derül ki a források nagyságrendje. 2015. februári képviselő-testületi ülésünkön a civil szervezetek támogatásának módjáról rendeletet fogadott el a képviselő-testület, határozatként a Civil Alap létrehozását is kimondta. A további rendeletek, koncepciók felülvizsgálata és a szükséges újak megalkotása ennek az évnek a feladata.

Helyi Értéktár felállítása, elemeinek feldolgozása

A város értékeinek összegyűjtése, az egyes értékek részletes bemutatása és ennek közkinccsé tétele a lokálpatriotizmus erősítésének egyik fontos eszköze, egyben a hosszú távú célok előkészítését szolgálja. Annak a kulturális, gasztronómiai stb. egyedi kínálatnak az alapja lehet, mely tartós érdeklődést biztosít a város iránt. Az évek óta folyó munka folytatása városi érdek.

Helytörténeti digitális adatbázis bővítése

A Békés Városi Püski Sándor Könyvtár honlapján található jelenleg a békési köztéri szobrok, emléktáblák adatbázisa. Célszerű lenne ezt az adatbázist a képi és írott helytörténeti anyag feldolgozásával teljessé tenni. A munka személyi és tárgyi igénye nagy, így ez csak folyamatos bővítéssel lehetséges, esetleg pályázati úton gyorsítható fel a munka.

Meglévő kulturális infrastruktúra megőrzése, hagyományos rendezvények fenntartása

A meglévő intézményrendszer fenntartása gyakran ütközik anyagi nehézségekbe. A város célja, hogy a kulturális kínálat sokszínűségének biztosításával, annak a kulturális turizmusba való beépítésével az ágazatot jobban bevonja a jövedelemtermelő tevékenységek körébe annak érdekében, hogy az intézményrendszer és a hagyományos városi rendezvények a jövőben is megmaradhassanak, netán gyarapodhassanak.

Kulturális színterek bővítése

A kulturális színterek bővítésének több lehetőségével kíván élni a város:

- egyrészt az üresen álló városi ingatlanok kulturális életbe való bevonásával, gondolunk itt elsősorban a Jantyik ház felújítása utáni belakására,
- másrészt a kultúra más intézményekbe való „kihelyezésével”: ennek legjobb példája a Városháza emeletén rendszeresen megjelenő folyosótárlatok sora, vagy a Jantyik Múzeum Hepp Ferencre vonatkozó időszakos kiállításának a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskolában való elhelyezése. Ilyen a zenei napok rendezvényeinek változatos helyszínválasztása, a piac kulturális színtérré emelése stb.
- Az egyes tematikus programoknak a társterületek bevonásával való kiegészítése, ahogyan pl. a Békés-tarhosi Zenei Napok programsorozatába kiállítások, konferenciák épültek be.
- A Békés-tarhosi Zenei Napok hagyományos helyszíneinek (tarhosi zenepavilon) fenntartása vállalkozások bevonásával.

A kulturális-, sport- és egészségturizmus komplex népszerűsítése

A művészeti kultúra, a testkultúra és az egészségmegőrzés, a környezeti kultúra stb. céljainak párhuzamos, egymástól független kezelése helyébe egymást kiegészítő, egységes szemléletű, komplex tervek alapján történő népszerűsítést kell megvalósítanunk a turizmus fellendítése érdekében.

Városi honlap megújítása

Békés város honlapja tartalmi és formai megújításra szorul. Tartalmi szempontból az önkormányzati, hivatali információk közzétételén túl a város értékeinek bemutatására, propagálására is nagyobb gondot kell fordítanunk. Formailag a több információ mellett is átláthatóbb, jobban kereshető struktúra kialakítására kell törekednünk.

HOSSZÚ TÁVÚ CÉLOK

Turisztikai fogadóterület (desztináció) menedzsment felállítása, működtetése

A turizmus területén akkor lehetünk versenyképesek helyi szinten is, ha a térség valamennyi szereplőjét egy szervezetbe tömörítjük, egységes kínálatot, információs rendszert biztosítunk az ide érkezőknek, együttesen kerülünk kapcsolatba a régió más térségeivel, s a régió hatékonyságát erősítjük más régiókkal szemben. Határ-közeli elhelyezkedésünk a térség és a régió fogalmát is nemzetközi szintre emelheti.

Térségi szinten a menedzsment a döntéshozó és a végrehajtó szervezet is egyben, így van esély az elért eredmények fenntartására, az egyes részterületek azonos szintre fejlesztésére, a versenyképesség megtartására. Ez a valódi érték és élmény kínálatát jelenti, ami iránt az érdeklődés tartósan fenntartható. Ennek kidolgozása, működtetése térségi szinten valósulhat meg, ehhez azonban Békés magában is jelentősen hozzájárulhat néhány terület fejlesztésével:

Egészségturizmus infrastruktúra bővítése

A gyógyfürdő állapotjavító szolgáltatásai önmagukban kevesek az egészségturizmus területének bővüléséhez. Ehhez más (e megfogalmazásban kiegészítő) területek kínálatai mellett a szolgáltatások és a hozzá kapcsolódó infrastruktúra együttes és hosszabb távú fejlesztésére van szükség.

Sportturizmus fejlesztése

A város földrajzi elhelyezkedése, egyre jobban kiépülő turista- és kerékpár útvonalai olyan adottságok, melyek a sportturizmus lehetőségét is magukban hordozzák. A meglévő sportlétesítmények, a több egyéni és csapatsportágat felvonultató kínálat, a Békési Férfi Kézilabda Klubra épülő akadémia ma is jó alapot szolgáltat a szabadidő sport célú eltöltéséhez akár edzőtáborok szervezése szintjén is. A sportturizmusból való nagyobb részesedés azonban csak az infrastruktúra további fejlesztésével várható, amihez az önkormányzat és a sportszervezetek mellett további partnerekre is szükség van.

Várostarténeti monográfia

A Békés város néprajza c. kötet 1983-ban jelent meg. A '80-as években elkezdődtek a történeti monográfia előkészületei is, ami a '90-es években megakadt és azóta sem éledt újjá. A város önismeretének fontos forrása hiányzik ezáltal, amit pótolnunk kell. A Békési Téka néhány kötete fontos adalékkal szolgálhat, az egységes szerkezetű és szemléletű helytörténeti monográfia azonban ennél időben és terjedelemben is nagyobb volumenű munka. A kutatás és az egyes fejezetek megírása több évet vesz igénybe, a kiadás súlyos milliókba kerül, ezért a terv alapos átgondolással is egy fél évtizedes munkát jelent.

Információáramlás támogatása

A kistérségi szinten üzemeltetett szélessávú internethálózat fenntartása, lakossági felhasználók számára való biztosítása az információáramlás egyik lehetőségeként a térség fejlődésének eszköze. Másodlagos szempontként a kultúra közvetítésének céljait is jól szolgálja.

Végrehajtás, források, értékelés

VÉGREHAJTÁS

A közművelődési-közgyűjteményi intézmények éves összehangolt munkaterve alkotja a koncepció éves végrehajtási tervét. A munkaterveket ki kell egészíteni a koncepcióra való utalással, illetve a koncepcióból adódó feladatokkal.

Az intézményekhez nem köthető feladatok végrehajtására (pl. testvérvárosi kapcsolatok) az önkormányzat szakmailag illetékes bizottsága tesz javaslatot, a konkrét feladatokat a végrehajtására kijelölt szervezet tervezi meg.

A civil szervezetek által megvalósított programok közül elsősorban azokat kell támogatni, melyek a város kulturális életébe illeszkednek.

Intézkedési terv

A konkrétan megnevezhető feladatokat határidő és felelős megjelölésével az alábbiakban nevesíthetjük:

Intézkedés tárgya	Határidő	Felelős
Közművelődési koncepció közzététele	Elfogadása után azonnal	Békés Város polgármestere
Pénzügyi alapok létrehozása: civil, közművelődési és sport rendelet felülvizsgálata, megalkotása	2015. december 31.	Békés Város polgármestere
Közművelődési-közgyűjteményi intézmények működésének biztosítása	folyamatos	Békés Város Önkormányzata
Civil Ház működésének biztosítása	folyamatos	Békés Város Önkormányzata
Testvérvárosi kapcsolatok ápolása, mélyítése	folyamatos	Békés Város Önkormányzata
Belencéres Néptáncgyűttes működésének támogatása	folyamatos	Belencéres Néptáncgyűttesért Egyesület
Jantyk-ház kulturális színtérré fejlesztése	nyertes pályázat esetén 2016-ig	Békés Város Önkormányzata
Városi gyógy- és termálvízvágyon kihasználása, gyógyturizmus fejlesztése	Pályázat keretében és/vagy befektetők segítségével folyamatosan	Békés Város Önkormányzata
Sportturizmus lehetőségeinek fejlesztése	Pályázatok keretében folyamatosan	Békés Város Önkormányzata
Minőségbiztosítás bevezetése a könyvtárban	2015. december 31-ig	Békés Városi Püski Sándor Könyvtár igazgatója
Gulyás György szobor állítása	2016-ban	Békés Város Önkormányzata
Zenepavilon visszacsatolása a zenei napok programjába	2018-ig	vállalkozó, Békés Város Önkormányzata

FORRÁSOK

A végrehajtás forrása az önkormányzat éves költségvetési rendeletében évenként meghatározott összeg, ezen belül különösen az állami normatívák és önkormányzati támogatások. A források az intézmények, civil szervezetek saját bevételeivel és pályázati pénzeszközökkel egészülnek ki.

ÉRTÉKELÉS

A közművelődési intézmények munkáját az önkormányzat szakmailag illetékes bizottsága évente értékeli. A beszámolóban és az értékelésben ki kell térni a koncepcióból adódó feladatokra és azok végrehajtására.

A közművelődési koncepciót az önkormányzat háromévente felülvizsgálja és végrehajtását értékeli, célkitűzéseit szükség szerint módosítja.

A jogszabályi környezet vagy egyéb külső tényező jelentős változása esetén a felülvizsgálatot soron kívül el kell végezni.

Békés, 2015. március 30.

**BÉKÉS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK**

...../..... (.....)
ö n k o r m á n y z a t i r e n d e l e t e

a helyi közművelődésről

(tervezet)

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 77. §-ban kapott felhatalmazás alapján Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 7. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli:

1.A rendelet célja és hatálya

1.§ (1) A rendelet célja, hogy Békés kulturális egységét szem előtt tartva meghatározza Békés Város Önkormányzata közművelődési feladatait.

(2) A feladatellátás során Békés Város Önkormányzata gondoskodik a saját fenntartású közművelődési, nyilvános könyvtári és közgyűjteményi intézmények működtetéséről és szakmai szolgáltatásaik folyamatos fejlesztéséről. Ezen túlmenően Békés Város Önkormányzata az intézményi és szakmai önállóság tiszteletben tartásával épít a civil szervezetekre, a kulturális célú tevékenységet végző gazdasági vállalkozásokra, valamint mindazon egyéni és helyi közösségi kezdeményezésre és feladatvállalásra, mely a város kulturális életét gazdagítja.

2. § E rendelet hatálya kiterjed a Békés város területén működő azon intézményekre, szervezetekre, egyházakra, vállalkozásokra, társulásokra, magánszemélyekre, amelyek a jelen rendeletben szabályozott feladatokat ellátják.

2. Békés város közművelődési feladatai

3. § A helyi közművelődési feladatok ellátása érdekében Békés Város Önkormányzata szerepet vállal az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek megteremtésében, különösen:

- a) a lakosság élet- és munkaképességének növelése érdekében képzési lehetőségek biztosítása, a mindennapi élet gazdaságosságát fejlesztő, közhasznú kézműves körök, szabás-varrás, kereskedelmi, biogazda tanfolyamok, az otthon környezetkultúráját fejlesztő bemutatók, akciók szervezésében;
- b) az iskolai képzést kiegészítő nyelvtanfolyamok, számítástechnikai, környezetnevelő, felkészítő tanfolyamok szervezésében;
- c) a mentális kultúrát, önismeretet fejlesztő alkalmak, komplex rendezvények, bemutatók, táborok, találkozók, közösségi rendezvények támogatásában, népszerűsítésében;
- d) aktuális kérdésekről közéleti szabadegyetem, akadémia, vitafórum, konzultációk szervezésében.

4.§ A helyi közművelődési feladatok ellátása érdekében Békés Város Önkormányzata szerepet vállal a város környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárásában, megismertetésében, a helyi művelődési szokások gondozásában, gazdagításában, különösen

- a) a közterületek, az épített környezet értékeinek védelmében, gondozásában és esztétikus gazdagításában,
- b) a természeti értékek feltárásában, megőrzésében és védelmében,
- c) a város kulturális értékeinek megőrzésében, megismertetésében, gazdagításában;
- d) a város kiemelkedő személyiségeiről való megemlékezésben, tevékenységük ismertetésében.

- tételében;
- e) a Madzagfalvi Napok hagyományteremtő rendezvénysorozatának megszervezésében.
5. § A helyi közművelődési feladatok ellátása érdekében Békés Város Önkormányzata szerepet vállal az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése; az ünnepek kultúrájának gondozásában, különösen
- a) kulturális értékeink megismeréséhez művelődési alkalmak, irodalmi estek, színházi előadások, hangversenyek, művészeti kiállítások megteremtésében, kiemelten a Békés-tarhosi Zenei Napok megrendezésében;
 - b) hagyományörző közösségek, a tárgyalkotó népművészeti közösségek működtetésében, rendezvények szervezésében;
 - c) a világi és egyházi hagyományos ünnepek közismertté tételében, a közös ünnepek lehetőségének megteremtésében;
 - d) a különböző korosztályok, eltérő társadalmi csoportok ünnepein való közreműködésben;
 - e) a helyi kulturális turizmus tudatosságának ösztönzésében, értékeink bemutatásához regionális, országos rendezvények, konferenciák, találkozók szervezésében.
 - f) a nemzetiségek kulturális identitását, társadalmi közeledését, felzárkózását, hagyományápolását előmozdító programok és szolgáltatások biztosításában; a nemzetiségek alkotóművészetének támogatásában.
6. § A helyi közművelődési feladatok ellátása érdekében Békés Város Önkormányzata szerepet vállal az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatásában, különösen
- a) a speciális helyzetű vagy érdeklődésű civil közösségek támogatásában;
 - b) az amatőr művészeti csoportok működésének támogatásában, újabb közösségek szervezésében;
 - c) a hagyományos népművészeti tevékenységek, az alapfokú művészeti iskolai néptánc oktatásból kinőtt korosztályok együttessé alakulásában;
 - d) kiemelkedő tehetségű alkotók, "hivatásos" képzőművészek támogatásában, pályázatokon való részvételük elősegítésében.
7. § A helyi közművelődési feladatok ellátása érdekében Békés Város Önkormányzata szerepet vállal a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítésében, különösen
- a) a helyi ügyekben való tájékoztatásban, kiemelkedő kapcsolat a helyi médiával;
 - b) a helyi közösségek tevékenységének megismertetésében;
 - c) a közösségért tevékenykedők megbecsülésében;
 - d) a különböző életkorú, érték- és érdekrendszerű civil közösségek szakmai segítésében, művelődési szándékaik támogatásában;
 - e) az ifjúság érdekérvényesítési, öngazgatási, művelődési kezdeményezéseinek kiemelt gondozásában;
 - f) A helyi társadalom résztvevői közötti folyamatos párbeszéd megteremtésében, az egyesületek, civil közösségek közötti együttműködés kezdeményezésében;
8. § A helyi közművelődési feladatok ellátása érdekében Békés Város Önkormányzata szerepet vállal a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítésében, különösen
- a) a megyében élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésében;
 - b) a határon túli magyarság kulturális közösségeivel való kapcsolattartás, a testvérvárosi kapcsolatok erősítésében;
 - c) a város intézményei kétoldalú külföldi kulturális kapcsolatainak kialakításában, erősítésében.

9. § A helyi közművelődési feladatok ellátása érdekében Békés Város Önkormányzata szerepet vállal a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosításában, különösen
- a) közösségi színterek biztosításában,
 - b) az ifjúság kulturált szabadidő eltöltéséhez szükséges feltételek megteremtésében;
 - c) a szabadidő kulturált eltöltéséhez, a rekreációhoz szükséges feltételek biztosításában;
 - d) a közösségi színterek esztétikus, célszerű környezet és infrastruktúra biztosításában;
 - e) a közösségek alkotó tevékenységének elősegítéséhez, rekreációjához szükséges segítőket biztosításában.
10. § A helyi közművelődési feladatok ellátása érdekében Békés Város Önkormányzata szerepet vállal egyéb művelődési lehetőségek biztosításában, különösen
- a) Helyi információs központ létrehozásában;
 - b) a kulturális turizmus ösztönzésében,
 - c) a gyógyturizmus lehetőségeinek bemutatásában,
 - d) a sportturizmus fejlesztésében.

4. A feladatellátás szervezeti keretei

11.§ (1) Békés Város feladatai ellátása érdekében művelődési intézményeket működtet és közösségi színtereket biztosít.

(2) Az önkormányzat egyes közművelődési feladatainak ellátásába az (1) bekezdésben megjelöltek mellett az alábbi intézményeket és szervezeteket vonhatja be:

- a) az önkormányzat nem közművelődési alapeladatú intézményeit;
- b) az önkormányzat területén nem önkormányzati és nem közművelődési alapeladattal, de közművelődési tevékenységi körrel is rendelkező intézményeit;
- c) a helyben működő közművelődési célú társadalmi szervezeteket;
- d) a településen bejegyzett közművelődési tevékenységek körű vállalkozásokat, gazdasági társaságokat.
- e) a közművelődést anyagilag támogató gazdasági szervezeteket.

(3) A (2) bekezdésben megjelölt intézményeknek és szervezeteknek a közművelődési feladatellátásba való bevonása az önkormányzat által fenntartott intézmények és közösségi színterek által el nem látott feladatok teljesítése, kiegészítése érdekében történhet.

12.§ Az önkormányzat az alábbi művelődési intézményeket és közösségi színtereket működteti:

- a) Békés Városi Kecskeméti Gábor Kulturális, Sport és Turisztikai Központ,
- b) Békés Városi Püski Sándor Könyvtár,
- c) Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum,
- d) Civil Szervezetek Háza.

5. A közművelődési feladatok finanszírozása

13.§ A rendeletben vállalt feladatok finanszírozásának forrása a központi költségvetésből származó normatív hozzájárulás, az önkormányzat és intézményei saját bevételei, az állami pénzalapokból pályázat útján elnyerhető támogatás, szponzori támogatások és lakossági adományok.

14.§ (1) A 12.§-ban vállalt feladatok forrását Békés Város Önkormányzata költségvetésében biztosítja.

(2) Az önkormányzat az (1) bekezdésben meg nem határozott tevékenységeket támogatja. A támogatások keretösszegét az önkormányzat költségvetési rendelete tartalmazza. A támogatás feltétele a helyi közművelődésben való feladatvállalás, a támogatás mértéke a feladatvállalással arányos. Az önkormányzat rendszeresen támogatási keretet biztosít

- a) a civil szervezetek számára;
- b) az alkotóművészek támogatására,
- c) művelődési, könyvtári és közgyűjteményi pályázatokra,

- d) a közművelődési megállapodások fedezetére,
- e) a kulturális örökség védelmének biztosítására.

(3) Az önkormányzati támogatás feltételeit az ágazati rendeletek és az adott év pályázati kiírásai tartalmazzák.

15. § A képviselő-testület felhatalmazza polgármesterét, hogy a mindenkori költségvetési rendeletben szabályozott értékhatárig a városi közművelődési feladatok megvalósításában közreműködő szervezetekkel, vállalkozásokkal, magánszemélyekkel adott feladatra egyedi közművelődési megállapodást kössön.

6. A helyi közművelődés szakemberigénye, együttműködő partnerek

16. § Az önkormányzat közgyűjteményi-közművelődési intézményeiben a szakmai feladatok ellátására csak a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben foglalt feltételeknek megfelelő végzettségű és szakképzettségű vezetők és szakmunkatársak alkalmazhatók. Az önkormányzat a szakemberek továbbképzését a törvény alapján és költségvetési lehetőségei mértékében támogatja.

17. § Az önkormányzat közművelődési feladatainak ellátása érdekében együttműködik a nemzetiségi önkormányzatokkal, a településen tevékenykedő köznevelési intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a kulturális ágazat megyei és országos intézményeivel, az egyházakkal, alapítványokkal, országos alapokkal, a médiával, valamint testvérvárosaival.

7. Záró rendelkezések

18. § (1) E rendelet kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Hatályát veszti Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének Békés Város Önkormányzata közművelődési feladatairól szóló 30/1999. (XI. 26.), 12/2003. (VI. 20.), 30/2009. (VIII. 28.) önkormányzati rendeletei.

Békés, 2015. március 30.

Izsó Gábor sk.
polgármester

Tárnok Lászlóné sk.
jegyző

A rendelet kihirdetésre került:

2015. március napján

Tárnok Lászlóné sk.
jegyző